

Ten slotte nog dit: No. 1 prijkt reeds den heelen morgen met twee iepenzaadjes, die met een draad spinrag aan zijn rechterpoot zitten. Op alle mogelijke manieren heeft hij getracht zich daarvan te ontdoen; hij probeerde er mee langs den grond te loopen, hij trachtte met het rechter vleugel-stompje de ballast er af te vegen en eindelijk heeft hij met zijn snavel er bij willen komen, maar niets is gelukt. Hij lijkt nu op een veroordeelde, die met een kogel aan het been moet loopen!

S.

EEN OTTERJACHT.

Voor ik met mijn verhaal begin, wil ik u kennis laten maken met een der hoofdpersonen er uit. 'k Vind het niet noodig, zijn portret er bij te teekenen, omdat ge in iederen boerenhond een welgelijkend familielid kunt zien. 't Was een klein, zwartbont hondje met nog al lang haar, schrandere oogen, maar verder met niets bijzonders. In zijn soort was het echter een genie, zooals er meer genieën zullen rondloopen, zonder dat ze in de gelegenheid zijn hun genialiteit dienstbaar te maken, zooals Hekkie het deed. Hekkie was de eenige overblijvende uit een nest van zes jongen en hij had dit feit alleen te danken aan de omstandigheid, dat hij een paar leuke vlekjes boven zijn oogen had. Zijn moeder had eens kennis gemaakt met een bijzonder fraaien patrijshond van een heerenjager uit Den Haag en, hoewel we nu verder de bekende wijde mantel der liefde willen gebruiken en al de andere kennismakingen zullen laten rusten, geloof ik toch met zekerheid te kunnen zeggen, dat Hekkie's naaste familie aan den Langen Vijverberg woonde en dat door allerlei in stilte werkende erfelijkheids wetten hij, bij zijn gezond verstand van boerenhond, nog bovendien verstand had gekregen van heel veel dingen tusschen hemel en aarde, waar een gewone hond geen notie van heeft. Ik zeg van hemel en aarde, en bedoel daar ook het onzienlijke mee, maar anders dan in gewonen zin.

Als in den herfst hoog door de donkere nachtlucht de zwermen van smienten, smalgatjes, scherfjes, dubbele visschers enz. vlogen, dan spitste hij de ooren, keek omhoog en liep onrustig heen en weer. Je hoorde niets dan de wind, maar daar bovenuit herkende hij den zwiependen vleugelslag van waterwild. Geen ruier ont kwam hem als hij de zudde afliep. 'k Hoop daar nog wel eens meer van te kunnen vertellen en ga nu verder in de richting van mijn verhaal. Hekkie was nog geen jaar oud, toen hij op een morgen doornat thuis kwam met een bebloeden snuit. Hij had een geweldigen knauw in zijn kop net onder de oogen, zoodat het bloed er uitliep. Hij is met een otter slaags geweest, zei Jaap, en met geen kleine ook. Hekkie zat een half uur later al weer verwoed in den zachten veenachtigen grond van een turfakker te graven, toen hij daar een muisje rook of anders een rat.

Zijn grootste daden op de bunzing- en otterjacht, toen hij o.a. een otter bij de drie uur naspoorde en we dicht bij Breukelen terecht kwamen, altijd maar hollend over slooten en weilanden, zou hij een jaar of wat later vertoonen.

In de groote wildernis, die ligt in de driehoek tusschen den spoorweg Woerden—Bodegraven—Zwammerdam ten Zuiden, en den Binnen Amstel en de Grift aan den anderen kant, zijn otters nog lang niet zeldzaam. Vooral door de zachte winters der laatste jaren hebben ze voldoende gelegenheid gehad, zich ongestoord voort

Teekening van W. J. DIJK.

te planten. In den zomer en bij open water leven ze ongemerkt tot soms in de nabijheid van menschelijke woningen, richten hun slachting aan onder de visch en toch hebben slechts enkelen eens het geluk er een te zien. In het buitendijksche land aan de Friesche Zuidwestkust, zoowel als in het midden van de provincie, in Overijssel, in Noord-Holland, in het Zuid-Hollandsch-Utrechtsch veengebied is hij zelfs nog tamelijk veelvuldig. Een enkelen keer wordt er eens een in een fuik gevangen. Waarschijnlijk aangelokt door gevangen visch, waagt hij zich in den gevaarlijken trechter en vindt zoo den verstikkingsdood. Daar dit geregeld in den zomer gebeurt, hebben de huiden dan weinig waarde, het haar is

kort en vaalbruin van kleur en mist het donkere bruin van den winter met de lange glanzend zwarte haren er tusschen.

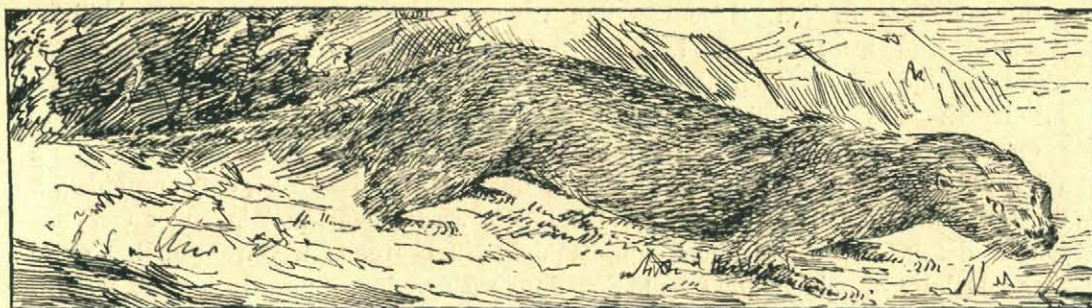
De prijs wisselt af naar de vraag. Gewoonlijk rekent men naar 't gewicht en besteedt dan ongeveer een gulden per pond. Als men nu weet, dat de grootste exemplaren tot bij de dertig pond wegen, dan begrijpt men welk een waarde zoo'n dier heeft voor de visscher-rietsnijder-arbeider in de veenstreken.

Ik kan me beroemen ook des zomers meer dan eens de otter gezien te hebben. Daarvoor is noodig het onuitputtelijk geduld van den visscher en het geluk van den woudlooper; en als je van 's morgens drie uur tot elf uur in den middag op den vochtigen grond van een schiethut ligt, met niet anders dan Hekkie naast je, en Gods blauwe of zwarte of grijze lucht boven je, dan moet je den een of anderen keer iets meer zien dan je eenden. Zoo was er ergens tusschen het Schippersgat en de Kaaiwetering, de lezer weet nu wel, waar het is, een lange smalle zudde, het armelijk overblijfsel van een turfakker, waar ik nog al eens mijn snoekhengel uitwierp. Tusschen de elzen en een enkelen vlierstruik bloeide de kamperfoelie en de Geldersche roos en in den herfst hingen er donkere bramen boven het water. Je had daar diep water met veel blad en toch de visscherij was er nooit, wat ik er van verwachtte. Ik dacht aan otters en kreeg ook weldra de zekerheid dat ze er waren, toen ik aan den waterkant een grooten brasem vond, half opgevreten. In het riet vond ik nog meer verbleekte vischgraten, meest van brasems of voren. Toen op een keer, terwijl ik onbeweeglijk zat te wachten, had ik de eerste ontmoeting. Het riet bewoog even, toen gleed een grijze schaduw langs den waterkant, hij bleef staan, verdween weer, kwam nog eens terug. De zudde was me niet meer uit de gedachten. Ik vertelde het aan J., die beweerde, het al lang geweten te hebben. Met opzet liet ik Hekkie niet uit de boot, maar de rakker wist het stellig reeds, toen ik nog twijfelde. Hij zei met half dichtgeknepen oogen: Je krijgt ze nu toch niet, wacht liever tot er ijs is, dan heb je meer kans, als je mij tenminste meeneemt; en dan zijn ze ook meer waard. Dien zomer maakte Hekkie nog heel wat molmuisjes van kant.

Toen kwam de ruigbossentijd, de jacht op waterwild werd geopend en alle dagen zat Hekkie in de boot, voorop. De koeten vond hij niet meer de moeite waard, ze na te kijken, maar wanneer er een snel halfje tusschen die waterfietsen was, keek hij eens achterom naar J., die op 't gevoel af, zonder omkijken de boot door de sloppen en gaten van den natten polder dreef. Als we dan bij de hooge zudde langs roeiden, begon hij zacht kreunend te janken; maar het was nog geen tijd. December bracht geen ijs; maar even na Nieuwjaar begon het te vriezen. Nu kwam het er op aan, het goede oogenblik te kiezen. Je moet ijs hebben, dat juist draagt, dan zijn er onder de walkanten nog open plaatsen genoeg, waar de otters zich kunnen ophouden. Vriest het te hard en is het ijs te sterk, dan kan ook de otter het niet meer openhouden en trekt hij naar de rivieren, wat in dat gedeelte van ons land zeggen wil naar Amstel of Kromme

Mijdrecht, die lang genoeg openblijven en met hun hooge rietoevers uitstekende schuilplaatsen hebben.

Ook naar de tochtslooten bij de groote watermolens van de binnenpolder verhuist er wel eens een. Maar om op het ijs van den natten polder te blijven en de kans te loopen, een of anderen rietsnijder in handen te vallen, dat schijnen ze er niet op te wagen. Geloofwaardige getuigen hebben me meer dan eens verzekerd, dat er dan in den nacht een algemeene ottertrek plaats heeft, waarbij de dieren niet tegen groote tochten opzien, wat ook wel blijkt uit het feit, dat ik in het begin aanhaalde uit Hekkies jachtavonturen. Het vriezen ging nu evenwel niet van harte, er bleven te veel groote wakken in, zelfs het ijs van de wetering was nog niet sterk genoeg. Wel had ik aan den achterweg duidelijk plaatsen in het ijs gezien, waar een otter „gebroken” had; zelfs was er een stee, waar een spoor van een natten, langen staart in het droge zand van den weg van de eene naar de andere kant was te zien. Wel vroeg Hekkie nu herhaaldelijk om mee te gaan over het ijs, maar ik weigerde beslist en wees hem er op, dat ik veel

Teekening van W. J. DIJK.

zwaarder was dan hij. Toen op een avond werd de lucht helder, het werd vinnig koud en den volgenden morgen moest het gebeuren. Maar in den nacht begon het te sneeuwen en het vriezen beteekende weer weinig of niets. Toch was het nauwelijks dag, of J. was bij me. „’t Is nog verrot slecht”, zei hij tegen me, wat zooveel beteekende als: „Jij bent getrouwd”, wat weer zooveel zeggen wou als: Zou je wel meegaan? Maar ik maakte mijn uitrusting klaar, trok een paar klompen met spijkers aan; J. had de venijnige scherpe otterspeer bij zich; van de netten, touwen, bijl en schop, namen we elk ons deel; Hekkie was dol. Zooveel mogelijk liepen we de lange akkers af en gingen niet op het ijs, dan na eerst met de bijl geprobeerd te hebben op de meest luwe plaatsen over het besneeuwde ijs. Hier staat dertien voet water, zei J., terwijl hij ergens in de richting van mijn klompen wees, en dan sloeg hij met zijn pet de lichte sneeuwvlaag weg en we keken of er zich belletjes onder ’t ijs bevonden. De meeste lezers hebben wel eens een rat zien wegduiken en de rij belletjes opgemerkt, die het dier achterlaat. Zoo duikt de otter ook. In het helder ijs van de veenplassen zijn

die belletjes direct te onderscheiden van de gewone gasbellen en het is een van de teekenen, waaraan je kunt zien, of er nog otters zijn. Die belletjes kunnen ook weer zijn van zeelten of ratten, dus kans genoeg om je te vergissen.

Maar Hekkie vergistte zich niet. Hoe meer we de zudde naderden, hoe onrustiger hij werd; hij krabde telkens de sneeuw van het ijs weg. Het kan zijn, dat hij de bellen rook, maar ook, dat er een otter onder het ijs langs zwom. We begrepen echter al spoedig, dat we nog niet te laat waren. Onder het ijs waren in verschillende richting luchtbelletjes. Hekkie rende de zudde langs en begon op verschillende plaatsen verwoed in den harden grond te bijten, zonder succes natuurlijk. Achter de zudde lag een groot wak. Het water was voortdurend in trillende beweging door ons loopen over den harden grond; dicht bij het wak trilden zwarte vlakjes in de sneeuw, dat waren plaatsen waar het nog niet heelemaal dicht was. Nu kwam het er op aan, de juiste maatregelen te kiezen; was alles dichtgeweest, dan ging het gemakkelijker; nu zouden we tusschen het wak en de zudde de netten wel moeten gebruiken. Er was één plaats in de grond, waar de hond telkens verwoed gromde en krabde. Hier zouden we de eerste opening maken. Spoediger dan we dachten, viel met behulp van bijl en spa een groot stuk veengrond op het ijs. Ik bukte me, om onder de wortels te zien. Hekkie schoot vooruit, maar retireerde onmiddellijk, en ik deed het niet minder haastig dan hij. Stijf tegen de wand gedrukt zat een prachtige groote otter. Hij blies hevig tegen Hekkie en liet dreigend de tanden zien; „angst en woede streken om den voorrang”, om in de stijl te blijven. J. greep onmiddellijk de speer, maar toen hij toestak was het dier verdwenen. Wel lagen er een paar jonge dieren, die we te voorschijn haalden. Nu begrepen we, waarom het oude dier zoo lang standgehouden had. Een donkere opening, achter in het hol, waarin het water klotste, was zijn nooduitgang geweest. Dit hadden we wel voorzien, alleen we hadden er niet op gerekend, hem nog in huis aan te treffen en verloren daardoor een mooie kans. De jongen waren leelijke dieren, of mooie als ge wilt, met veel te dikke kop en verward lang haar; ze deden denken aan een jongen hond of een groote rat. De hond wierp zich op de beide dieren, die akelig piepten en tegelijk reeds verwoed van zich afbeten. Ze waren ontzettend taai van leven, maar moesten toch eindelijk den ongelijken strijd opgeven.

Ik weet wel, 't is een wreede geschiedenis. Maar die beide jongen, iets kleiner dan een kat, waren reeds meer waard dan een rietsnijder in veertien dagen in den winter verdient. Bij winterdag beteekent iedere gulden een dag minder armoede. En vergeleken bij het werk van die mevrouw met de ijsvogels waar de heer Vijverberg van vertelde, was het nog je reinste liefdadigheid. Ook voor den vischstand zijn de otters schadelijk, maar dat tel ik niet erg. Door de aandacht, die we bij de jongen hadden, was de oude ons een oogenblik uit de gedachten. Toen ik eens opkeek, kon ik mijn oogen haast niet gelooven: geen tien meters van ons af aan den anderen kant van het wak zat hij op het ijs. Hij had de kop opgelicht en keek naar ons, het lenige lichaam was gebogen, angst

voor zijne jongen deed hem alle schuwheid vergeten. Hij was meer dan een meter lang. „Hij is wel *f* 25 waard”, fluisterde J. zenuwachtig, „had ik het geweer maar meegenomen”. Hekkie moesten we tegenhouden. De otter was grooter dan de hond en op den rand van het wak zou hij het onderspit moeten delven. Toen gleed de otter weer van het ijs, dook en kwam een eindje verder weer boven. Hij was besluiteloos. Toen hij eindelijk de jongen niet meer hoorde, klom hij weer op het ijs, draaide zich om en tegen onze verwachting in liep hij het ijs over met eigenaardige springende bewegingen, zooals een tam konijn ongeveer loopt. Daarmee was ineens alle aarzeling bij ons verdwenen en we kregen nu een tweede kans. Maar het verraderlijke wak was nog altijd tusschen ons. Hekkie snelde vooruit, maar verdween tegelijk op de plaats, waar het zwarte water door de kleine gaatjes trilde. Nu zag ik, dat het inderdaad „verrot” slecht was. J. behoefde niet nog eens te zeggen, dat er dertien voet water stond, ik geloofde hem graag. Had die ongelukkige hond nu maar beter uit zijn oogen gezien; het kostte nog moeite genoeg om hem er weer uit te krijgen. Ieder jager weet, dat een hond in het ijs, veel kans loopt te verdrinken. Intusschen was de otter ons teveel vooruit geraakt. Wel konden we zijn spoor volgen, maar in het riet verdween het. Hekkie had ineens een hevigen afkeer van het ijs. In de verte zagen we nieuwe wakken; wel zochten we den heelen dag naar verdere sporen en bleven tot het donker werd in de buurt van het nest; maar ook deze tweede kans was ons ontgaan.

Een maand later vond een arbeider in het schrale land in de richting van de Meije een doode otter; gestorven aan de melkziekte zei hij. Anders had ik er om gelachen, nu geloofde ik het direct. Het was een prachtig groot dier met dreigende snorharen, hard als varkensborstels, en lange borstelige wenkbrauwen. Het haar liet reeds los, zoodat hij geen waarde meer had.

W. J. DIJK.

DE PLATAAN.

IN door het toenemend verkeer de menschen nader tot elkaar gebracht, van de planten kan hetzelfde gezegd worden. Naast de planten en boomen die van ouder tot ouder in onze landstreken gewoond hebben, heeft men in den loop der tijden vele uitheemsche soorten eene plaats gegeven. Vooral bij den aanleg van tuinen en parken, van lanen op het land en alleeën in de straten der steden, was het gemakkelijk, als men voor het doen van eene keuze niet beperkt bleef tot de betrekkelijk weinige inheemsche soorten. Te meer ook, omdat vele dier vreemdelingen eigenschappen bezitten, die in groote mate bijdragen tot de verfraaiing van het landschap. Voorbeelden daarvan kent ieder, die in het najaar de donkere, roode herfstkleuren van den Amerikaanschen eik, of in het zomerlandschap de slanke vormen der Italiaansche populieren heeft gezien.

Een van de eigenaardigste voorbeelden van deze boomenimmigratie levert de plataan. Hij komt hier voornamelijk in twee soorten voor, de Oostersche en de Westersche. De eerste